

Bruselj, 20.9.2019
COM(2019) 432 final

2019/0204 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se zastopa v imenu Evropske unije v okviru Pridružitvenega odbora, ustanovljenega z Evro-mediteranskim pridružitvenim sporazumom med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Kraljevino Maroko na drugi, glede izmenjave informacij, da se oceni učinek sporazuma v obliki izmenjave pisem, ki spreminja pridružitveni sporazum

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog zadeva sklep o stališču, ki se zastopa v imenu Unije v okviru Pridružitvenega odbora, ustanovljenega z Evro-mediteranskim pridružitvenim sporazumom med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Kraljevino Maroko na drugi¹, v zvezi s predvidenim sprejetjem sklepa glede izmenjave informacij z Marokom, da se oceni učinek sporazuma v obliki izmenjave pisem z dne 25. oktobra 2018, ki spreminja pridružitveni sporazum².

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Pridružitveni sporazum EU-Maroko

Evro-mediteranski pridružitveni sporazum med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Kraljevino Maroko na drugi (v nadaljnjem besedilu: pridružitveni sporazum) je vzpostavil prostotrgovinsko območje med Evropsko unijo in Marokom na podlagi vzajemne tarifne liberalizacije trgovine na področju industrije, kmetijstva in ribiških proizvodov. Vzpostavljeno prostotrgovinsko območje zagotavlja Maroku zelo razširjen preferencialni dostop do trga EU. Sporazum je začel veljati 1. marca 2000.

S Sklepom (EU) 2019/217 z dne 28. januarja 2019³ je Svet odobril sklenitev sporazuma v obliki izmenjave pisem med Evropsko unijo in Kraljevino Maroko o spremembi protokolov št. 1 in št. 4 k Evro-mediteranskemu pridružitvenemu sporazumu med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani ter Kraljevino Maroko na drugi strani, katerega namen je razširiti tarifne preferenciale, predvidene s pridružitvenim sporazumom, na proizvode s poreklom iz Zahodne Sahare.

2.2. Pridružitveni odbor EU-Maroko

Pridružitveni odbor EU-Maroko je organ, ustanovljen s pridružitvenim sporazumom, ki je pristojen za izvajanje Sporazuma. Hkrati je pooblaščen za sprejemanje sklepov glede izvrševanja Sporazuma. Pridružitveni odbor sklepe sprejema s soglasjem med pogodbenicama. Med zasedanji lahko, če se obe pogodbenici strinjata, sprejema sklepe po pisnem postopku.

2.3. Predvideni akt Pridružitvenega odbora EU-Maroko

Pridružitveni odbor EU-Maroko mora sprejeti sklep o pravilih za oceno učinka Sporazuma, ki ga je Svet sprejel 28. januarja 2019, zlasti na trajnostni razvoj, predvsem glede prednosti za zadevno prebivalstvo in izkoriščanje naravnih virov v Zahodni Sahari (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt). Sprejeti ga mora najpozneje dva meseca po začetku veljavnosti tega sporazuma.

Cilj predvidenega akta je določiti pravila za izmenjavo informacij med pogodbenicama, kar bo omogočilo oceno učinka razširitve tarifnih preferencialov, predvidenih s pridružitvenim sporazumom, na proizvode iz Zahodne Sahare.

¹ UL L 70, 18.3.2000, str. 2.

² UL L 34, 6.2.2019, str. 4.

³ UL L 34, 6.2.2019, str. 1.

Predvideni akt bo za pogodbenici zavezujoč v skladu s členom 83(2) Sporazuma, ki določa: „Sklepi se sprejemajo s soglasjem med pogodbenicama in so zavezujoči za pogodbenici, ki morata sprejeti ukrepe, potrebne za njihovo izvršitev.“

3. STALIŠČE, KI SE ZAVZAME V IMENU UNIJE

Trgovinski preferenciali, določeni v pridružitvenem sporazumu, so se od začetka veljavnosti pridružitvenega sporazuma *de facto* uporabljali za proizvode iz Zahodne Sahare, ki je nesamoupravno ozemlje. Sodišče Evropske unije je s sodbo, ki jo je 21. decembra 2016 izdalo v zadevi C-104/16 P⁴, odločilo, da se pridružitveni sporazum, sklenjen med Unijo in Marokom, ne uporablja za Zahodno Saharo.

Zato ni bilo več mogoče nadaljevati prakse, v skladu s katero so se trgovinski preferenciali, določeni v pridružitvenem sporazumu in njegovih protokolih, *de facto* uporabljali za proizvode iz Zahodne Sahare. Vendar se dvostranski sporazumi med Evropsko unijo in Marokom pod določenimi pogoji lahko razširijo na Zahodno Saharo, če obstaja ustrezna pravna podlaga.

Svet je 29. maja 2017 Komisijo pooblastil, da začne pogajanja, da bi se zagotovila pravna podlaga za odobritev preferencialov za proizvode s poreklom iz Zahodne Sahare, in sprejel pogajalske smernice. Leta 2017 sta se zvrstila dva kroga pogajanj. Glavni pogajalci so osnutek sporazuma parafirali 31. januarja 2018. Pogodbenici sta Sporazum podpisali 25. oktobra 2018. Svet je 28. januarja 2019 po odobritvi Evropskega parlamenta sprejel Sklep o sklenitvi sporazuma v obliki izmenjave pisem med Evropsko unijo in Kraljevino Maroko o spremembi protokolov št. 1 in št. 4 k Evro-mediteranskemu pridružitvenemu sporazumu med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani ter Kraljevino Maroko na drugi strani, s katerim je bila omogočena pravna podlaga za dodelitev istih tarifnih preferencialov za proizvode s poreklom iz Zahodne Sahare in za proizvode iz Maroka.

S spremembo zadevnih protokolov k pridružitvenemu sporazumu se omogoči tudi, da se tarifni preferenciali Unije odobrijo na podlagi ocene koristi za lokalno prebivalstvo in spoštovanja človekovih pravic.

Na poziv Sveta v pogajalskih smernicah, sprejetih 29. maja 2017, so službe Komisije ocenile morebitne posledice Sporazuma na trajnostni razvoj, predvsem glede prednosti za zadevno prebivalstvo in izkoriščanje naravnih virov v Zahodni Sahari (v nadaljnjem besedilu: zadevna ozemlja). Ta ocena se nanaša predvsem na trgovinske tokove iz Zahodne Sahare, natančneje na ribiške proizvode, kmetijske proizvode in fosfate. Temelji na analizi razpoložljivih podatkov za preteklost in tudi na napovedih za prihodnost. Iz te ocene izhaja, da je odobritev tarifnih preferencialov, predvidenih s pridružitvenim sporazumom med EU in Marokom, pozitivno vplivala na zadevna prebivalstva, ta vpliv pa bi se moral v prihodnosti ohraniti ali po možnosti še okrepiti. Ocena učinka je vključena v Poročilo, ki so ga pripravile službe Komisije skupaj z Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), z dne 11. junija 2018⁵ o koristih, ki jih razširitev tarifnih preferencialov na proizvode s poreklom iz Zahodne Sahare prinaša za ljudstvo Zahodne Sahare, in o posvetovanju s tem ljudstvom.

⁴ Sodba Sodišča z dne 21. decembra 2016, Svet proti Front Polisario, C-104/16 P, ECLI:EU:C:2016:973.

⁵ Delovni dokument služb Komisije (SWD(2018) 346 final) – Spremni dokument k predlogu sklepa Sveta o sklenitvi sporazuma v obliki izmenjave pisem med Evropsko unijo in Kraljevino Maroko o spremembi protokolov št. 1 in št. 4 k Evro-mediteranskemu pridružitvenemu sporazumu med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani ter Kraljevino Maroko na drugi strani (COM(2018) 481 final).

Da bi se zagotovilo spremljanje učinkov sporazuma na zadevna ljudstva in izkoriščanje naravnih virov na zadevnih ozemljih, sporazum izrecno določa ustrezen okvir in postopek, ki stranema omogoča, da na podlagi rednih izmenjav informacij ocenita njegove posledice med izvajanjem. Evropska unija in Maroko sta se dogovorila, da bosta vsaj enkrat na leto med seboj izmenjala informacije, in sicer v okviru Pridružitvenega odbora, ustanovljenega s pridružitvenim sporazumom med EU in Marokom. Cilj tega predloga je določiti podrobna pravila za to oceno, ki jo predvideva Sporazum, da jih sprejme Pridružitveni odbor.

Cilj izmenjave informacij sovpada s ciljem navedenega poročila služb Komisije in ESZD.

Kar zadeva učinek na gospodarstvo ozemlja, se doslej razpoložljive informacije nanašajo večinoma na kmetijstvo in ribištvo, vendar preferenciali zadevajo vse proizvode; podatki za izmenjavo bi se torej lahko spreminjali glede na razvoj gospodarstva v Zahodni Sahari. Poleg tega izmenjava ne zadeva izključno gospodarskih vidikov (koristi v ožjem pomenu besede), temveč mora omogočiti širšo oceno, ki vključuje vidike, kot sta trajnostni razvoj in učinek na izkoriščanje naravnih virov.

Maroko se je poleg izmenjave informacij, določene v Sporazumu, strinjal z vzpostavitvijo mehanizma za zbiranje statističnih podatkov o izvozu proizvodov s poreklom iz Zahodne Sahare v EU, ki bodo vsak mesec dani na voljo Komisiji in carinskim organom držav članic.

Nazadnje je z izrazom „med seboj“ iz Sporazuma z dne 25. oktobra 2018 poudarjeno, da izmenjava ni enostranska. Maroko bo zato lahko zaprosil Evropsko unijo za informacije o proizvodnji in trgovini s posebnimi kategorijami proizvodov, ki so v interesu Maroka, na podlagi že obstoječih informacijskih sistemov.

Ta predlog je v skladu z veljavno trgovinsko politiko. Prav tako je v skladu s splošnimi cilji evropske sosedске politike in splošno politiko Unije do Maroka, katere namen je okrepiti privilegirano partnerstvo s to državo brez poseganja v izid procesa, ki ga Organizacija Združenih narodov vodi v zvezi z Zahodno Saharo.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

V členu 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) so predvideni sklepi o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje akte, ki imajo pravni učinek po pravilih mednarodnega prava, ki urejajo zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, vendar „lahko odločilno vplivajo na vsebino ureditve, ki jo sprejme zakonodajalec Unije“⁶.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Pridružitveni odbor EU-Maroko je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer Evro-mediterranskim pridružitvenim sporazumom med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Kraljevino Maroko na drugi.

⁶ Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014 v zadevi Nemčija proti Svetu (OIV), C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61–64.

Akt, k sprejetju katerega je pozvan Pridružitveni odbor, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bo v skladu s členom 83 Sporazuma zavezujoč v mednarodnem pravu.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep iz člena 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega se v imenu Unije zastopa stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in če je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep iz člena 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep sta zato člen 207(3) in prvi odstavek člena 207(4) PDEU.

4.3. Sklepna ugotovitev

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti prvi odstavek člena 207(4) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Glede na to, da bo sklep Pridružitvenega odbora dopolnil poslovnik Pridružitvenega odbora, ga je treba po sprejetju objaviti v *Uradnem listu Evropske unije*.

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se zastopa v imenu Evropske unije v okviru Pridružitvenega odbora, ustanovljenega z Evro-mediteranskim pridružitvenim sporazumom med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Kraljevino Maroko na drugi, glede izmenjave informacij, da se oceni učinek sporazuma v obliki izmenjave pisem, ki spreminja pridružitveni sporazum

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(3) in prvega odstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) PDEU,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evro-mediteranski pridružitveni sporazum med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Kraljevino Maroko na drugi (v nadaljnjem besedilu: pridružitveni sporazum) je bil sklenjen v imenu Unije s Sklepom Sveta in Komisije 2000/204/ES, ESPJ⁷ z dne 24. januarja 2000 in je začel veljati 1. marca 2000.
- (2) S Sklepom (EU) 2019/217 z dne 28. januarja 2019 je Svet odobril sklenitev sporazuma v obliki izmenjave pisem med Evropsko unijo in Kraljevino Maroko o spremembi protokolov št. 1 in št. 4 k pridružitvenemu sporazumu (v nadaljnjem besedilu: sprememba protokolov št. 1 in št. 4)⁸, katerega namen je razširiti tarifne preferencialne, predvidene s pridružitvenim sporazumom, na proizvode iz Zahodne Sahare.
- (3) Člen 81 pridružitvenega sporazuma ustanavlja Pridružitveni odbor, ki je odgovoren za izvrševanje Sporazuma. V skladu s členom 83 Sporazuma je Pridružitveni odbor pooblaščen za sprejemanje odločitev glede izvrševanja Sporazuma ter glede vseh tistih področij, za katera ga Pridružitveni svet pooblasti.
- (4) Pridružitveni odbor mora v dveh mesecih od začetka veljavnosti spremembe protokolov št. 1 in št. 4 sprejeti sklep o pravilih za oceno učinka Sporazuma, zlasti na trajnostni razvoj, predvsem glede prednosti za zadevno prebivalstvo in izkoriščanje naravnih virov v Zahodni Sahari (v nadaljnjem besedilu: zadevna ozemlja).
- (5) Primerno je določiti stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Pridružitvenem odboru, saj bo predvideni sklep za Unijo zavezujoč.
- (6) Da bi se zagotovilo spremljanje učinkov tega sporazuma na zadevna ljudstva in izkoriščanje naravnih virov na zadevnih ozemljih, sporazum izrecno določa ustrezen okvir in postopek, ki stranema omogoča, da na podlagi rednih izmenjav informacij ocenita njegove posledice med izvajanjem. Evropska unija in Maroko sta se dogovorila, da bosta vsaj enkrat na leto med seboj izmenjala informacije, in sicer v

⁷ UL L 70, 18.3.2000, str. 1.

⁸ UL L 34, 6.2.2019, str. 4.

okviru Pridružitvenega odbora, ustanovljenega s pridružitvenim sporazumom med EU in Marokom. Zato je primerno določiti podrobna pravila za to oceno iz Sporazuma, da jih sprejme Pridružitveni odbor.

- (7) Cilj izmenjave informacij sovпада s ciljem Poročila z dne 11. junija 2018, ki so ga pripravile službe Komisije skupaj z Evropsko službo za zunanje delovanje, o koristih, ki jih razširitev tarifnih preferencialov na proizvode s poreklom iz Zahodne Sahare prinaša za ljudstvo Zahodne Sahare, in o posvetovanju s tem ljudstvom⁹.
- (8) Kar zadeva učinek na gospodarstvo ozemlja, se doslej razpoložljive informacije nanašajo večinoma na kmetijstvo in ribištvo, vendar preferenciali zadevajo vse proizvode; podatki za izmenjavo bi se torej lahko spreminjali glede na razvoj gospodarstva v Zahodni Sahari. Poleg tega izmenjava ne zadeva izključno gospodarskih vidikov (koristi v ožjem pomenu besede), temveč mora omogočiti širšo oceno, ki vključuje vidike, kot sta trajnostni razvoj in učinek na izkoriščanje naravnih virov.
- (9) Maroko se je prav tako strinjal z vzpostavitvijo ločenega mehanizma za zbiranje statističnih podatkov o izvozu proizvodov s poreklom iz Zahodne Sahare v EU, ki bodo vsak mesec dani na voljo Komisiji in carinskim organom držav članic.
- (10) Maroko bo lahko zaprosil Evropsko unijo za informacije o proizvodnji in trgovini s posebnimi kategorijami proizvodov, ki so v interesu Maroka, na podlagi že obstoječih informacijskih sistemov –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se zastopa v imenu Unije na zasedanju Pridružitvenega odbora EU-Maroko, ustanovljenega s členom 81 Evro-mediteranskega pridružitvenega sporazuma med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Kraljevino Maroko na drugi, temelji na osnutku sklepa Pridružitvenega odbora, ki je priložen temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na države članice in Komisijo.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*

⁹ SWD(2018) 346 final.